

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL ĮGALIOJIMŲ PASIRAŠYTI LIETUVOS ŠVIETIMO IR MOKSLO ŠAKOS
KOLEKTYVINĘ SUTARTĮ SUTEIKIMO“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)
(TAP-22-2113) (TAIS Nr. 22-14953(2))**

2022-12-08 Nr.NV-3530

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimo projektu siūloma suteikti įgaliojimus Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau – ministerija) pasirašyti Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinę sutartį (toliau – Sutartis), dėl kurios buvo deramasi Vyriausybei suteikus įgaliojimus 2022 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 215 „Dėl įgaliojimų derėtis su profesinių sąjungų organizacijomis dėl vienos Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties“ (toliau – Nutarimas Nr. 215). Nutarimo projekto lydraštyje nurodoma, kad deryboms prisistatė tik Lietuvos švietimo įstaigų vadovų profesinė sąjunga, su ja viena buvo deramasi ir parengtas Sutarties projektas. Šiame kontekste pastebime, kad kadangi derybose dėl *vienos Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties* dalyvavo tik viena profesinių sąjungų organizacija, Sutartyje nustatyti kolektyviniai įsipareigojimai yra priderinti prie šių subjektų specifikos, tad sprendžia įstaigų vadovų lygmeniui aktualias problemas. Atsižvelgiant į Sutarties projekto turinį, manytina, jog ketinama pasirašyti Sutartis negalėtų būti traktuojama kaip viena švietimo ir mokslo šakos kolektyvinė sutartis.

Siekiant aiškumo dėl Nutarimu Nr.215 suteiktų įgaliojimų derėtis ryšio su Nutarimo projektu, o taip pat užtikrinant profesinių sąjungų organizacijų dalyvavimo derybose atsekamumą, manome, kad būtų tikslinga Nutarimo projekte nurodyti, kad šiuo atveju įgaliojimai ministerijai suteikiami pasirašyti Sutartį su Lietuvos švietimo įstaigų vadovų profesine sąjunga.

2. Pastebime, kad Sutarties projekto 6.2 papunktyje nurodytas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų minimalių ir maksimalių intervalų ribos taikymas 2023-2024 m. bei siekis šių intervalų atsisakyti tampa nebeaktualus nuo 2023 m. sausio 1 d., nes 2022 m. lapkričio 24 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimto Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 10, 11, 14 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5 priedų pakeitimo įstatymu Nr. XIV-1559 nustatytais pakeitimais, įsigaliosiančiais 2023 m. sausio 1 d., mokyklos vadovams, švietimo pagalbos įstaigų vadovams, jų pavaduotojams ir skyrių vedėjams nustatomi konkretūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai, o ne šių koeficientų dydžių ribų intervalai.

3. Atkreipiame dėmesį, kad Sutarties projekto 16 punkte nustatytas Sutarties įsigaliojimo momentas nederina su Sutarties projekto 8-10 punktuose nustatytų nuostatų įsigaliojimo data. Minėtuose Sutarties projekto punktuose būtų tikslinga nurodyti ne šių nuostatų įsigaliojimą, o nustatyti nuostatų taikymo pradžios momentą, kartu įvertinant galimybę formuluoti vieną nuostatą dėl šių punktų taikymo (ar įsigaliojimo) ir ją dėstyti Sutarties V skyriuje „Baigiamosios nuostatos“.

4. *Dėl kitų su Nutarimo projektu susijusių aspektų.* Atkreipiame dėmesį, kad suteikus Nutarimo projekte nurodytus įgaliojimus, bus pasirašyta dar viena Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinė sutartis, taigi, toje pačioje šakoje galios trys skirtingos šakos kolektyvinės sutartys, pasirašytos su skirtingomis profesinių sąjungų organizacijomis, nors nei vienai iš lygiaverčių profesinių sąjungų negali būti suteikiama daugiau teisių nei kitai (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 50 straipsnis). Be to, 2021 metų, 2022 metų nacionalinėse kolektyvinėse sutartyse, tiek ir Nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje, įsigaliosiančioje 2023 m. sausio 1 d., nustatyta, jog sutarties šalys siekia, kad būtų sudaryta viena atskiros šakos kolektyvinė sutartis ir kad profesinės sąjungos siekia bendradarbiauti tarpusavyje, kad būtų sudaryta viena šakos kolektyvinė sutartis. Atsižvelgiant į esamą situaciją, kai švietimo ir mokslo šakoje veikiančios profesinių sąjungų organizacijos, atitinkančios Lietuvos Respublikos darbo kodekso 179 straipsnyje nustatytus šakos lygmens profesinių sąjungų organizacijoms nustatytus reikalavimus, neprisijungia prie derybų dėl vienos šakos sutarties ir konkuruoja dėl naudos, kuri aktuali tos pačios srities darbuotojų socialinei ir ekonominei padėčiai, siūlytume įvertinti tikslingumą inicijuoti Darbo kodekso pakeitimą, patikslinant kolektyvinių derybų viešajame sektoriuje ypatumus šakos lygmens kolektyvinės sutarties sudarymo atveju, pavyzdžiui, papildant nuostata, aiškiau apibrėžiančia įsitraukimo į šakos lygmens kolektyvinių sutarčių derybų procesą aplinkybes ar sąlygas, ar nustatant (kai tai susiję su Vyriausybės ar jos įgalios institucijos dalyvavimu kolektyvinėse derybose), kad darbdavio ir darbuotojų interesų pusiausvyra užtikrinama viena šakos kolektyvine sutartimi.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Tatjana Knyzienė